

BIJENPACT Stichting Wrâldfrucht

Stichting Wrâldfrucht initieert of neemt deel aan verschillende activiteiten en projecten die in De Friese Wouden (met name in de Noardlike Fryske Wâlden) plaats vinden. Voor het bijenpact willen we binnen die activiteiten en projecten de komende twee jaar meer nadruk geven aan bijen en biodiversiteit:

Brommels

Het thema van Brommels van de komende twee jaar zal *natuerlik ferskaat* zijn. We zijn voornemens ons met dit brede publieksevenement te richten op biodiversiteit in het Nationaal Landschap “De Noardlike Fryske Wâlden” (inclusief de dorpen in dit gebied). De Noardlike Fryske Wâlden omvat de gemeenten Achtkarspelen Dantumadiel, Tytsjerksteradiel en het deel van de gemeenten Noardeast-Fryslân en Smallingerland dat een coulisselandschap heeft.

Middelen:

1. Festival - activiteiten ontwikkelen die gericht zijn op biodiversiteit, ervaring landschap en gezelligheid. Bijvoorbeeld de functie en de kwaliteit van biodiverse boomwallen en singels onderstrepen. Inclusief gastsprekers, educatieve workshops, excursies, kinderactiviteiten etc. Op een speelse, optimistische manier kennis verhogend optreden voor het bezoekend publiek.
2. Jaarronde activiteiten ontplooiën - zoals uitreiking van de eerste braam aan een promotor van biodiversiteit in de regio. Promotie van het onderwerp, de expert en het festival. Het geven van tips - zowel online als offline. Ook tijdens de bloeitijd van de bramen vinden er themagerichte activiteiten plaats. Naast oog voor wat bloeit willen we aandacht verbreden naar wat vliegt en leeft.
3. Leskist inzetten - Uitbreiden met het biodiversiteits-thema en verbinden van het festival met regionale scholen. Inclusief excursie met gastdocent (in samenwerking met NME centra)
4. Het prijswinnende project ‘Tuinen Verbinden’ (in 2019: De Gouden Zwaluw van de Vereniging Nederlands Cultuurlandschap) verlengen met aandacht voor/nadruk op aanplant

van bijvriendelijke, jaarrond bloeiende, inheemse, streekeigen landschap afhankelijke planten. Tuinen functioneren als 'groene snelwegen' voor bijen. Inclusief het geven van lezingen en cursusavonden, tuin-make-overs, excursies etc. Een en ander wordt ingebracht in het project 'Natuerlik Ferskaat'.

5. Inzetten en uitbreiden deelnemende ondernemers en particulieren en op die manier uitbreiden van kennis van bezoekers en 'locatiehouders'. In 2019 waren er 75 locaties die mensen kunnen bezoeken, waarvan 5 kernlocaties, 50 activiteitenlocaties en 20 boeren die hun landerijen openstelden. We willen per jaar 5 extra locaties/boeren in de regio werven, waar mensen kennis kunnen maken met het biodiversiteits-thema.

Foodwalk

Wandeling door de Noardlike Fryske Wâlden. Met aandacht voor wat de natuur biedt aan voedsel, landschapskenmerken en de waarde van die kenmerken.

1. Verkoop biologische bloembollen tijdens najaarsmarkt en bij één of meer bij de Foodwalk aangesloten bedrijven verkopen van bijvriendelijk geteelde vaste planten, bloemen en andere producten in het voorjaar.
2. Stempelkaart van papier met bijvriendelijke, jaarrond bloeiende, inheemse, landschap afhankelijke zaden. Routekaart digitaal (Izi Travel) met informatie over de op de route voorkomende eetbare vegetatie.
3. Extra aandacht voor biodiversiteit naast landschapskenmerken, bijvoorbeeld in communicatie.
4. Iedere editie weer vernieuwende elementen inpassen, zoals bijv. wildplukdeskundigen of imkers die voorlichting geven.

Streekmerk Wâldpyk

Met haar streekkeurmerk (zie www.waldpyk.com) ondersteunt de Stichting via promotie, certificering en netwerkontwikkeling typische, onderscheidende streekeigen producten, diensten en activiteiten uit De Friese Wouden. Voorbeelden: producten en dienstverlening rond Fryske Frucht Appelsap, Wichters en ander bijzonder of streekeigen fruit, Wâldbeantjes en andere streekeigen bonen, Wâldgieltsjes en ander streekeigen aardappelen en groenten, zuivel en streekhout van boeren uit het typische landschap in De Friese Wouden. Bedrijven die het keurmerk verkrijgen/voeren dienen zich aantoonbaar te onderscheiden met een streekeigen en duurzaam ecologisch productiewijze of dienstverlening. De meerwaarde voor de streek, in economische zin en wat het betekent voor de kwaliteit van het landschap (incl. biodiversiteit) zijn hierbij de criteria. De Stichting wil de komende twee jaren een groei van deze streekeigen, duurzame bedrijfsvoering bewerkstelligen.

Bloembollenproject en vervolg in project Natuerlik Ferskaat

1. Aanplant van biologische bloembollen die verwilderen, waardoor bijen voedsel kunnen vinden in het vroege voorjaar. Inclusief betrekken van verenigingen en andere organisatie in streek of dorp. Als zelfstandig Mienskip pilotproject in 2019 gestart in Buitenpost en Kollum, waarbij zo'n 55.000 bollen zijn geplant. De ambitie is om dit project in het kader van het Project Natuerlijk Ferskaet uit te breiden tot minimaal één dorp in de regio per jaar.

2. De ambitie is om als verlengde/variant van het Tuinen Verbinden project “Buitenpost, daar wil je Bij zijn” in minimaal één nieuw dorp per jaar bijvriendelijke, jaarrond bloeiende, inheemse, landschap afhankelijke zaden in het voorjaar te verspreiden.
3. Exporteren van opgedane kennis naar andere regio’s behoort ook tot de mogelijkheden.
4. In samenwerking met Landschapsbeheer Friesland en de Friese Milieufederatie via het project Natuerlik Ferskaat (in ontwikkeling) in vier kerndorpen in de Noardlike Fryske Wâlden aandacht vragen - inclusief uitvoer van projecten - voor biodiversiteit. Samen met burgers, plaatselijk belangen en gemeenten onderzoeken en uitvoeren van projecten die zij in dat dorp succesvol achten. Dorpen zijn leidend, zij beslissen welke acties worden ondernomen - uitkomsten zijn dus nog niet vastgelegd.

Vliegwiél voor spin-offs

We merken dat verschillende projecten van de stichting een boel inspirerende *spin-offs* genereren. Hoewel we niet alle *spin-offs* kunnen bedienen, soms zelfs niet in kaart hebben, willen we ze wel graag vieren en een podium bieden. Zo werd in het kader van Tuinen Verbinden project mogelijk gemaakt dat lezingen, twee IVN cursussen ‘Tuin Reservaten’ (per cursus 8 bijeenkomsten waar per keer 12 Particuliere tuinbezitters aan deelnamen) en veel publicaties in de regionale media en de dorpskranten van Buitenpost, Feanwâlden en Eastermar plaats vonden.

Voor het bijenpact willen we graag:

1. Inzicht krijgen en geven in *spin-offs* die we genereren - en het vieren van onze output.
2. Een platform bieden aan deze *spin-offs* door ze de gelegenheid te geven onze communicatiekanalen en ons netwerk te gebruiken.
3. Cursus Tuinreservaten of variant daarvan voor een breder publiek en meer dorpen beschikbaar maken. Ambitie: 3 keer extra aanbieden in 2 jaar. Uiteraard inclusief aandacht voor het belang van bijen en advies over aanplant van bijvriendelijke, jaarrond bloeiende, inheemse, landschapsafhankelijke planten.
4. Voortbordurend op de Cursus Tuinreservaten per dorp Tuinambassadeurs aanstellen die in dorpen (de 3 pilotdorpen uit het project Tuinen Verbinden en de 4 nieuwe kerndorpen in het kader van Natuurlik Ferskaat) informatie kunnen geven en als vraagbaak voor de buurt kunnen optreden. Inclusief laagdrempelig advies over aanplant van bijvriendelijke, jaarrond bloeiende, inheemse, landschap afhankelijke planten.
5. De Fonteinkerk in Buitenpost is een Groene Kerk geworden door het project Tuinen Verbinden. Dit succes van deze kerk (laten) exporteren naar andere kerken in de regio.
6. Het biodivers inrichten van ten minste één schooltuin als spin-off of in het kader van het project Natuerlik Ferskaat.

Communicatie

Voortzetten van off- en online media voor promotie van diverse activiteiten, het vergroten van kennis en aandacht voor het landschap (zowel cultuurhistorische- als ecologische waarde) en bijen. Blijven communiceren in lokale dorpskranten en regionale kranten zoals de Actief, De Feanster en de Kollumer. Inzet van nieuwsbrieven en mailings.

Samenwerken

De Stichting Wrâldfrucht werkt in de verschillende projecten met een boel partijen samen en dat willen we voortzetten. Het betreft partijen als Landschapsbeheer Fryslân, de Friese Milieu Federatie, het Nordwin College, Van Hall Larenstein, de Agrarische Natuurverenigingen en de daarbij aangesloten boeren, plaatselijke belangen, kerken, sportverenigingen, buurtverenigingen, IVN De Wâlden, NME's De Klyster en Pingo en Pet, groene bedrijven als De Cruydt Hoeck en regionale tuinwinkels/ "groene" hoveniers en uiteraard bedrijven die bij streekmerk Wâldpyk zijn aangesloten (waaronder bijv. De Kruidhof).

Ambitie:

1. Binnen de Stichting Wrâldfrucht worden veel activiteiten ondernomen. Veel activiteiten zijn al min of meer met elkaar vervlochten, doordat dezelfde personen aan meerdere projecten deelnemen, maar we willen de onderlinge samenhang waar mogelijk nog verder optimaliseren en het (lokale) netwerk versterken.
2. Samenwerking met andere partijen uit het Bijenpact zoals Arriva Nederland en Poiesz supermarkten bewerkstelligen. Bijvoorbeeld: betrekken als evenementenlocatie, door cursussen aan de leden van het bijenpact aan te bieden, hen de mogelijkheid geven om mee te helpen om biodiversiteitsprojecten in praktijk te realiseren etc.

Namens Stichting Wrâldfrucht,

Henk Pilat